

รายงานผลการปฏิบัติงาน

โครงการพัฒนาองค์ความรู้ด้านธรณีวิทยา ทรัพยากรธรณี และธรณีพิบัติภัย

กิจกรรม: ให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ แก่ชุมชน

๑. สารสำคัญ :

ซากดึกดำบรรพ์เป็นหลักฐานสำคัญยิ่งต่อการศึกษาวิจัยด้านธรณีวิทยา ประวัติความเป็นมาของโลก ตลอดจนเป็นสมบัติของแผ่นดินที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ ปัจจุบันประเทศไทยมีการค้นพบซากดึกดำบรรพ์เป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มที่จะพบมากขึ้นในอนาคต อย่างไรก็ตามซากดึกดำบรรพ์จำนวนมากที่ค้นพบมักถูกทำลายจากกระบวนการขุดค้นที่ไม่ถูกหลักวิชาการ หรือความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือการนำไปเพื่อประโยชน์ทางการค้า ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ การอนุรักษ์ และบริหารจัดการซากดึกดำบรรพ์ให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ พระราชบัญญัติดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๑ เป็นต้นมา

กรมทรัพยากรธรณี โดยกองคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการบริหารจัดการและคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของกฎหมายที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการซากดึกดำบรรพ์อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรให้มีการฝึกอบรมโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ แก่ชุมชน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ บุคคล หน่วยงานต่างๆ ตลอดจนประชาชนทั่วไปได้มีความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และนำไปถือปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะทำให้เกิดการคุ้มครอง การอนุรักษ์ และการบริหารจัดการซากดึกดำบรรพ์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการรักษามรดกทางธรรมชาติของแผ่นดิน สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นในอนาคตอันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้มีการฝึกอบรมโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ในพื้นที่จังหวัดเลย จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดสตูล

๒. ผลการดำเนินงาน :

กรมทรัพยากรธรณี ได้ดำเนินการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ แก่ชุมชน ๒ หลักสูตรคือ หลักสูตรทั่วไปในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดเลย และจังหวัดชัยภูมิ และหลักสูตรพิเศษในพื้นที่จังหวัดสตูล มีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

๒.๑ จังหวัดเลย

การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ แก่ชุมชน ครั้งที่ ๑๕ จัดขึ้นที่ โรงแรมใบบุญแกรนด์ จังหวัดเลย วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ มีผู้เข้าร่วมอบรมทั้งสิ้น ๑๓๕ คน ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบล ทสม. โรงเรียน สื่อมวลชน และประชาชนทั่วไปที่สนใจ จากการสอบถามผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมจำนวน ๘๗ คน พบว่ามีความพร้อมที่จะนำความรู้ความเข้าใจดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับท้องถิ่นต่อไป เช่น การเผยแพร่เอกสารที่ได้รับไปยังที่ทำงานหรือที่อื่นๆ จำนวน ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๔ ถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่น จำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๒๒ และอื่นๆ เช่น การสนทนา นำไปสอนนักเรียน หรือใช้ในการจัดการเรียนการสอน จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๔๔

ภายหลังการฝึกอบรมได้ดำเนินการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ทางธรณีวิทยา ณ โรงเรียนศรีสองรักษ์วิทยา อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เพื่อเป็นที่ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับซากดึกดำบรรพ์ ละธรณีวิทยาให้กับนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

ภาพกิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ.

๒๕๕๑ ครั้งที่ ๑๕ ในพื้นที่จังหวัดเลย มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน ๑๓๕ ราย

๒.๒ จังหวัดเพชรบูรณ์

การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ แก่ชุมชน ครั้งที่ ๑๖ จัดขึ้น ณ โรงแรมโซซิออลฮิลล์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ระหว่างวันที่ ระหว่างวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘ มีผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมรวมทั้งสิ้น ๒๔๒ คน ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลพบุรี อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) สื่อมวลชน และประชาชนทั่วไป จากการสอบถามผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมจำนวน ๙๐ คน พบว่ามีความพร้อมที่จะนำความรู้ความเข้าใจดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับท้องถิ่นต่อไป เช่น การเผยแพร่เอกสารที่ได้รับไปยังที่ทำงานหรือที่อื่นๆ จำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๘๙ ถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่น จำนวน ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๗๘ และอื่นๆ เช่น การสนทนา นำไปสอนนักเรียน หรือใช้ในการจัดการเรียนการสอน จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๔๔

ภายหลังการฝึกอบรมได้ดำเนินการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ทางธรณีวิทยา ณ สุสานหอยล้านปี ตำบลโคกปรัง อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเป็นที่ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับซากดึกดำบรรพ์ ธรณีวิทยาให้กับนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

ภาพกิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ.

๒๕๕๑ ครั้งที่ ๑๖ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน ๒๔๒ ราย

การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ แก่ชุมชน ครั้งที่ ๑๗ จัดขึ้น โรงแรมชัยภูมิปาร์ค จังหวัดชัยภูมิ วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๙ มีผู้เข้าร่วมอบรมทั้งสิ้น ๑๓๕ คน ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลตำบล ทสม. โรงเรียน สื่อมวลชน และประชาชนทั่วไปที่สนใจ จากการสอบถามผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมจำนวน ๘๗ คน พบว่ามีความพร้อมที่จะนำความรู้ความเข้าใจดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับท้องถิ่นต่อไป เช่น การเผยแพร่เอกสารที่ได้รับไปยังที่ทำงานหรือที่อื่นๆ จำนวน ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๔ ถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่น จำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๓๒ และอื่นๆ เช่น การสนทนา นำไปสอนนักเรียน หรือใช้ในการจัดการเรียนการสอน จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๔๔

ภายหลังการฝึกอบรมได้ดำเนินการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ทางธรณีวิทยา ณ อุทยานแห่งชาติภูแลนคา อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ เพื่อเป็นที่ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับซากดึกดำบรรพ์ ธรณีวิทยาให้กับนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

ภาพกิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ครั้งที่ ๑๗ ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน ๑๓๕ ราย

๒.๔ จังหวัดสตูล

การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ หลักสูตรพิเศษ ครั้งที่ ๒ เป็นหลักสูตรที่เน้นการให้ความรู้ทั้งทางทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติ การออกภาคสนาม และการจัดสัมมนาระดมความคิด จัดขึ้น ณ โรงแรมสินเกียรติ บุรี จังหวัดสตูล ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๙ มีผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน ๔๐ คน โดยมีผู้ผ่านการฝึกอบรมทั้งสิ้น ๑๔ คน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่จากสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นผู้สนใจ ในภาคใต้

ภาพกิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ หลักสูตรพิเศษ ครั้งที่ ๒ ในพื้นที่ภาคใต้ (จังหวัดสตูล) มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน ๔๐ ราย

ผลผลิต

๑. จำนวนชุมชนเป้าหมายที่นำองค์ความรู้/มาตรการด้านธรณีวิทยาไปบริหารจัดการในท้องถิ่น จำนวน ๔ แห่ง
๒. จำนวนชุมชนที่ได้รับองค์ความรู้ด้านทรัพยากรธรณีและธรณีวิทยา จำนวน ๔ แห่ง

ผลลัพธ์ที่ได้รับ

เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนผู้เข้าร่วมอบรมและโดยมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็น ตลอดจนได้ประชาสัมพันธ์พระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ สื่อองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายและถือปฏิบัติอย่างถูกต้อง

ปัญหา อุปสรรค

เงื่อนไขความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

ภาพกิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครอง
ซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

<p>ภาพกิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ครั้งที่ ๑๕ จังหวัดเลย มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน ๑๓๕ ราย</p>		
<p>ภาพกิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ครั้งที่ ๑๖ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน ๒๔๒ ราย</p>		
<p>ภาพกิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. 2551 ครั้งที่ ๑๗ ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน ๑๓๕ ราย</p>		
		
<p>ภาพกิจกรรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ หลักสูตรพิเศษ ครั้งที่ ๒ ในพื้นที่ภาคใต้ (จังหวัดสตูล) มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน ๔๐ ราย</p>		